

Turvetuotannon vesienkäsittely

Päivi Picken, Vapo Oy

Vaatimuksia soveltuvalla vesiensuojeluratkaisulle

Hyvä vesiensuojeluratkaisu on varmatoiminen ja puhdistustulokseltaan luotettava. Se on myös toiminnaltaan ja toimintaperiaatteiltaan hyvin dokumentoitu ja siitä on olemassa luotettavaa lähdetietoa liitettäväksi lupaviranomaisille toimitettavaan aineistoon. Sen ylläpitotarpeiden sekä investointi- ja käyttökustannusten on kuitenkin oltava kohtuulliset. Kaiken kaikkiaan sen tulee olla turvallinen investointi, joka täyttää tavoitteet, mahdollistaa tuotantoalueen pitkäaikaisen käytön ja kestää myös lupaehtojen tarkistukset.

Tärkeää on kuitenkin myös se, että lupaehtojen tarkastelussa jätetään myös mahdollisuus uusille vesiensuojelumenetelmille ja niiden piloteille. Vesiensuojelumenetelmien kehittämisen kannalta on välttämätöntä, että paikoin on mahdollista koekäyttää isossa mittakaavassa myös uusia tai muunneltuja järjestelmiä, joista ei ole pitkän aikavälin kokemusta.

Tavoitteita vesiensuojelututkimukselle ja erityisesti TuKos -hankkeelle

Yksi turvetuotannon vesiensuojelun perushaasteista on se, että joudutaan puhdistamaan pieniä pitoisuuksia suurista vesimääristä. Lupaehtojen reduktiovaatimusten saavuttaminen pienistä pitoisuuksista on vaikeaa. Myös sopivan paikan löytäminen suunnitellulle vesiensuojelurakenteelle on usein vaikeaa. Tähän voivat olla syynä epäsojivat ympäristöolosuhteet (kuten topografia), maankäyttöön liittyvät tekijät ja maanhankintavaikeudet. Tarvitaankin uusia pieniä tai suuria innovaatioita, joiden avulla vallitsevaa tilannetta saadaan parannetuksi. Uusien vesiensuojeluratkaisujen tai ratkaisumuunnosten osalta tarvitaan sellaista dokumentoitua tietoa, joka auttaa näitä sovelluksia saavuttamaan BAT- hyväksynnän. On myös tärkeää, että uudet vesiensuojelumenetelmät ovat kustannustehokkaita.

TUKOS- hankkeessa kehitetään vesiensuojelukosteikkoja hyvin erityyppisille ojitetuille turvemaille. Toivottavasti tulokseksi saadaan turvetuotannon valumavesien puhdistukseen myös laajemmassa mittakaavassa soveltuva menetelmä.

Olisi tarpeen myös kehittää menetelmiä, joiden avulla voitaisiin arvioida jo ennalta käytössä olevien vesiensuojelukosteikkojen puhdistustehokkuutta. TUKOS- hankkeelta toivotaan lisätietoa tähän erityisesti metsäojitetuille soille perustettavien vesiensuojelukosteikkojen osalta. Muilta osin asiaa tullaan selvittämään toisessa suuressa 2010 alkuvuodesta alkavaksi kaavailussa hankkeessa.

Mitä muita tavoitteita hyvätoiminen vesiensuojelu auttaa saavuttamaan?

Varma ja kehittyvä vesiensuojelu parantaa turvetuotannon toimintaedellytyksiä erilaisilla alueilla. On tärkeää, että turvetuotanto voi toimia riittävän laajalla maantieteellisellä jakaumalla.

Varma paikallinen kuiviketurpeen saatavuus vähentää maatalouden kuormitusta. Kuivike- ja imeytysturpeiden avulla voidaan koko valtakunnan mittakaavassa pidättää kaksi kertaa enemmän ravinteita kuin koko turvetuotanto vesistöihin vapauttaa. On tärkeää, että tällaisten ympäristönsuojelutuotteiden tuottamista ei vaaranneta vesistövaikutuksen alueellisen ohjauksen nimissä, esimerkiksi kustannuksiltaan liian pitkiksi kasvavien kuljetusetäisyyksien muodossa tai soveltuvan turvelajin puutteen muodossa.

Turpeen energiakäytön osalta tulee muistaa, että turpeella on seospolttoaineena erittäin tärkeä rooli puun ja peltobiomassojen energiakäytön lisäämisessä ja edistämässä. Turve ei ole polttoaineena korvattavissa toisella kotimaisella kiinteällä polttoaineella. Energian tai polttoaineen tuonti eli energian tuotannon ympäristövaikutusten vieminen ulkomaille ei ole hyväksyttävä ratkaisu. Tuleekin kehittää kotimaista energiantuotantoa ja sen ympäristövaikutusten hallintaa. Tämän työn tuloksena syntyviä uusia ratkaisuja voidaan mahdollisesti tulevaisuudessa hyödyntää myös muilla maankäytön alueilla kuin turvetuotannossa.